

Projekt "Riskilaste toetusprogrammi rakendamine läbi noortekeskuste" on rahastatud Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) toetuste programmi „Riskilapsed ja –noored“ taotlusvoorst „Noorte-ja noorsootööorganisatsioonide võime kaasata riskilapsi ja noori on paranenud“. Programmi viivad üheskoos ellu Haridus- ja Teadusministeerium, Justiitsministeerium ja Sotsiaalministeerium. Programmi rakendusüksuseks on Eesti Noorsootöö Keskus. Lisainfo programmi kodulehelt: www.entk.ee/riskilapsedjanoored/

MOBIILSE NOORSOOTÖÖ ABC

Üldinfo

Projekti raames teostatakse mobiilset noorsootööd kokku 44 piirkonnas, sh pilootprojektina 20 uues piirkonnas üle Eesti ajavahemikul 09.06.2014 – 06.03.2016.

Mobiilne noorsootöö (MoNo) tähistab terminina noorsootöö vorme, mis liiguvad noorteni, kes jääksid muidu noorsootöö teenuste ulatusest välja. MoNo eesmärgiks on toetada noorte heaolu ja soodustada mitmekülgset arengut, aidates noortel püstitada eesmärgid ning kasutada nende saavutamiseks noores endas peituvaid ressursse.

Projekti raames eristatakse MoNo nelja vormi - tänavatöö, töö internetis, noorsootöö teenuse pakkumine teises piirkonnas ja noorte kogunemiskohtades. MoNo vormi valikul ja tegevuste kavandamisel lähtutakse piirkondlikest väljakutsetest ning piirkonna noorte vajadustest.

MoNo sihtrühma võib kirjeldada kui vähemate võimalustega noori, kes sotsiaalsete, majanduslike, arenguliste, hariduslike, kultuuriliste, käitumuslike, tervisest tulenevate või geograafiliste erisuste tõttu on eakaaslastega võrreldes keerulisemas olukorras.

Alustamine

- Vajadust MoNo järgi hinnatakse sotsiaalruumi analüüsiga, mille käigus kaardistatakse piirkonna noorte võimalused ja vajadused ning sõnastatakse põhiprobleem, mille leevendamisele MoNo kaasa saab aidata. Põhiprobleemiks võib olla noorsootööteenuste vähesus või ühekülgsus, piiratud juurdepääs infole, usaldusväärse toetava täiskasvanu puudumine piirkonnas; probleemse käitumisega noortekambad avalikus ruumis vms.
- Tulenevalt põhiprobleemist tuleb valida olukorra leevendamiseks ja lahenduste pakkumiseks sobiv MoNo vorm – tänavatöö, töö internetis, tegevuste viimine teise piirkonda või lihtsalt noortekeskusest välja noorte kogunemiskohta.

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

JUSTIITSMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

- Olenemata vormist, on piirkondlike väljakutsete kaardistamisel ja MoNo teenuse kavandamisel oluline kutsuda ühe laua taha olukorra lahendamiseks huvitatud ja sellega seotud osapooled ehk teha võrgustikutööd. Potentsiaalseteks partneriteks on piirkonna elanikud, sh noored, KOV-i esindajad, noorte elu puudutavate oluliste teemadega tegelevad kohalikud organisatsioonid ja professionaalid, õppeasutused jne. Kohaliku vähese huvi või vähete tajutavate ressursside puhul on võimalik kaasata koostöövõrgustikku kolleege ja samade väljakutsetega silmitsi seisvaid isikuid teistest piirkondadest või üle-eestilistest organisatsioonidest.
- Selleks, et teenuseinfo leviks sihtrühmani, kogukond mõistaks teenuse vajalikkust ja poliitikud oleksid valmis eelarvesse rahalisi vahendeid planeerima, on vaja jõuda infoga meediasse. Meediakanal (ajaleht, sotsiaalvõrgustikud, raadio, televisioon jne) tuleb valida vastavalt sellele, millise sihtrühmani soovitakse infoga jõuda.
- Juba teenuse kavandamisel on oluline mõelda, mis andmeid, millal ja kuidas teenuse mõju hindamiseks selle osutamise perioodil koguda. Samuti on oluline mõelda, kuidas tagada andmete kogumisel, säilitamisel ja esitlemisel isikuandmete konfidentsiaalsus.

Tegevuskava

Eesmärkide paremaks täitmiseks on oluline teha kuu tegevuskava, kuhu planeerite vastavalt piirkondlikele vajadustele ja võimalustele järgmised tööloigud:

- Sotsiaalruumi analüüs ja lahendust vajava probleemi sõnastamine asjaosalistega.
- Töö noortega avalikus ruumis ehk (linna-/küla-)tänaval, mille eesmärgiks võib olla kontakti loomine ja hoidmine noortega, esmane nõustamine, sotsiaalruumi kaardistamine või lihtsalt arendavate tegevusvõimaluste pakkumine väljaspool noortekeskust või piirkonnas, kus need puuduvad.
- Töö noortega virtuaalses ruumis, mille eesmärgid on sarnased noorsootööga tänaval.
- Grupitööd, mille käigus arendatakse noorte sotsiaalseid oskusi ja pakutakse võimalusi uute käitumismustrite praktiseerimiseks. Grupitööde kasulikkust rõhutatakse MoNo kontekstis näiteks Saksamaal ennekõike riskikäitumisega noorte puhul, kui peale tänaval loodud kontakti kutsutakse end sõpruskonnana näidanud noortegrupp grupitöö ruumi, et tegutseda edasi noortealgatuse toetamise põhimõttel.
- Juhtumitöö, mille eesmärgiks on aidata vähimatki valmisolekut ülesnäidanud noortel leida lahendusi oma elu keerulistele olukordadele läbi personaalse nõustamise.
- Võrgustikutöö, mis on oluline juhtumite lahendamiseks professionaalide abiga.
- Kogukonnatöö, mis toetab teisi töösuundi ja lähendab omavahel kogukonda ning noori. See tähendab kogukonna teavitamist meedias; samuti ühistegevusi avalikus ruumis, kus senise probleemse käitumisega noortel on võimalik näidata end panustava kogukonnaliikmena – nt osaleda vabatahtlikuna koristustalgutel või heategevusüritustel.

- Andmete kogumine teenuse kvaliteedi ja mõju hindamiseks, et teil oleks ülevaade, kui paljude noorteni jõuate, mis laadi olukordi noortel lahendada aitate ja millist mõju teenusega noorte elule avaldate. Kõige lihtsam on teha ülestähendusi ja loendada osalenud noori igal kohtumisel või vahetult selle järgselt.

Mobiilne noorsootõtaja

Mobiilsele noorsootõtajale tulevad kasuks järgmised teadmised, oskused ja omadused:

- kontakti loomise ja suhtlemisoskus;
- avatus ja tolerantsus;
- tänavatarkus (*streetwise*), kogemused tänavaeluga ja tänavaelu väärtustamine;
- õigete küsimuste küsimise oskus (nt oskab rakendada motiveeriva intervjuerimise strateegiaid);
- võrgustikus töötamise oskus;
- tunneb aktuaalset teemaderingi ja väljakutseid, mida noor oma elus võib kogeda (nt probleemid kodus, koolis ja sõpradega, töötus, meelemürkide tarbimine), ning teab, millised on võimalused sellistes olukordades noort toetada;
- eneserefleksiooni oskus;
- konfidentsiaalsusest kinnipidamine ja eetika normide järgimine (vt http://issuu.com/tartunoorsooteenistus/docs/noored_linnas)

On oluline, et MoNo tegija täiendab end pidevalt, et olla valmis ootamatuteks olukordadeks töötades noortega avalikus ruumis. Suureks kasuks tuleb osalemine coachingul ja kovisioonil, kus saab jagada õnnestunud lahendusi ja otsida väljapääsu keerukamatele juhtumitele.

Registreerimisleht

Registreerimislehe palume täita MoNo tegevuste kohta, mis toimuvad teises piirkonnas.

Vormi leiate:

http://www.ank.ee/avaleht/images/dokumendid/riskilapsed/ksiktegevuse_regleht.pdf

Allkiri tuleb võtta igalt osalejalt. Andmete õigsuse lehel kinnitab projekti eest vastutaja. Registreerimislehtede koopiad tuleb saata Eesti ANKile. Võimalusel ootame neid elektrooniliselt.

Delikaatsete isikuandmete levimise vältimiseks palume piirduda teiste MoNo tegevuste puhul (tänavatöö, noorsootöö veebis ja noorte kogunemiskohtades) projektpartnerite märkmetega, kus sihtrühma kuuluvad isikud ei ole identifitseeritavad.

Aruandlus

Aruandlus toimub samaaegselt projekti teiste tegevustega. Iga projektis osalev juriidiline isik on võtnud endale kohustuse esitada kogu projekti vältel vahearuandeid. Teenusega jätkajad esitavad kokku 7 ja teenusega alustajad 6 aruannet (tähtaegadega: jätkajad 04.05.2014; nii jätkajad kui ka alustajad 04.09.2014, 04.01.2015, 04.05.2015, 04.09.2015, 04.01.2016, 04.04.2016).

Aruande raames ootame järgmist infot:

- noorte arv, kelleni jõuti MoNo erinevate tegevuste lõikes kuu kohta (oodatud tase: jätkajatel kokku 91 ja alustajatel 109 kontakti);
- tegevuste loetelu ja sisu; juhtumite puhul loetelu noorte peamistest probleemidest/väljakutsetest, mille lahendamist toetati;
- lühiülevaade tulemustest, milleni MoNo tegevustega jõuti (sh noorte arv, kellest on saanud tänu MoNo-le noorsootöö teenuste edaspidine kasutaja; oodatav tase: 30 noort);
- noorte tagasiside – kuidas MoNo tegevused on nende elu mõjutanud;
- juhendaja tagasiside – õnnestumised, väljakutsed.

Aruandluse tõestamiseks on MoNo kohta teises piirkonnas registreerimisleht. Teiste MoNo tegevuste tõestamiseks on projektipartneri märkmed eeltoodud näitajate kohta.

Eesti ANK ei kontrolli igakuiselt registreerimislehti, tegevuste kohta tehtud märkmeid, aruandlust ega tegevuskulusid.

Aruandlus rahastajaga käib peamiselt veebis elektroonse küsimustiku vahendusel.

Soovituslik aruandevorm MoNo tegevuste kohta:

<http://www.ank.ee/avaleht/index.php/dokumendid>

Eesti ANK külastab projektip partnereid kogu perioodi vältel ning külastamise käigus võime soovida näha nõuetekohast dokumentatsiooni (registreerimislehti; kuludokumentide, sh arvete/tšekkide/lepingute koopiaid).

Tegevuste kajastamine

MoNo toimumine ning selle tulemused peavad olema avalikkusele nähtavad. Infokanalid MoNo tegevustest ja tulemustest teavitamiseks võivad olla omavalitsuse leht, koduleht, kogukonnauudiste portaalid, maakonna väljaanded jms.

Kajastused peavad olema nõuetekohaselt märgistatud ja viidatud. Lisainfo viitamise kohta: <http://www.ank.ee/avaleht/images/dokumendid/riskilapsed/Viitamine.pdf>